

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Telefon: (06-1) 443-5573 / 33-104,
Telefax: (06-1) 443-5733 / 33-133,
E-mail: orfktitkarsag@orfk.police.hu

Szám:

Tárgy: alapvető jogot érintő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

Ea:

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **Panaszos** által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 330. § (2) bekezdése, Ket. 109. § (1) bekezdése.

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4) Irrattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos elektronikus úton terjesztett elő beadványt a Panasztestülethez a vele szemben fogatosított rendőri intézkedéssel szemben.

A panaszos előadta, hogy a körforgalomban a Rendőr-főkapitányság munkatársai megállították a gépjárművet, amelynek utasa volt. Az intézkedő rendőrök közölték, hogy a biztonsági öve nem volt bekötve, a panaszos állítása szerint azonban az intézkedés megkezdésekor még be volt kapcsolva.

A panaszos elmondása szerint a rendőrök az intézkedés megkezdésekor nevüket, jelvéyszámukat és rendfokozatukat nem közölték, ezek után kérték tőle a személyazonosító okmányokat, amelyeket nem tudott átadni, mivel a saját autójában felejtette, azonban a gépkocsi vezetője hajlandó volt igazolni őt. Mindezek ellenére a rendőrök közölték a panaszossal, hogy előállítják a rendőrségre, azonban annak okát és időtartamát nem közölték vele. A rendőrségen megállapították a személyazonosságát és átadtak részére egy *-Ft-os büntetést és egy igazolást a személyi szabadságról szóló intézkedésről. Az igazolás tartalmazza a törvényi hivatkozást a rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

A panaszos sérelmezte a biztonsági öv használatának elmulasztásáért kapott bírság kiszabását, valamint az intézkedő rendőrök eljárásának módját.

Beadványában kifejtette, hogy hisz abban, hogy a mai Magyarországon megengedhetetlen, hogy az intézkedő rendőrök ne közöljék az intézkedés megkezdésekor a jelvéyszámukat, találmra, bizonyíték hiányában bírságotlanak, csak mert ők úgy látták. Szintén nem megengedhető, hogy az embert, csak mert elfelejt magához venni az iratait, miközben egy sürgős megbeszélésre igyekeznek, úgy kezeljék, mint egy bűnözőt. Ne közöljék vele, hogy mi alapján állítják elő, ez vélhetően mennyi ideig tart majd nem utolsó sorban a törvény a rendőr egyéni elbírálására bízza az előállítás lehetőségét, melyet szerinte csak azért hajtottak végre, mert nem ismerte el a szabálysértés tényét, bár állítása szerint nem is vitatta azt.

A panaszos arról is beszámolt, hogy egy megbeszélés lekésése miatt, amelyen az intézkedés elhúzóda miatt nem tudott megjelenni, jelentős erkölcsi és anyagi kár érte.

A panaszos beadványában az alábbiakat sérelmezte:

- 1. a szolgálati fellépés módját - név, rendfokozat, jelvéyszám közlésének elmaradását;**
- 2. az előállítással kapcsolatban**
 - 2/a. az előállítás jogszerűségét;**
 - 2/b. az előállítás okára és időtartamára vonatkozó tájékoztatás elmaradását;**
- 3. a bírság kiszabásának jogszerűségét;**
- 4. az intézkedés elhúzóda miatt keletkezett jelentős erkölcsi és anyagi kárt.**

A Panasztestület az elvégzett vizsgálat során megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének IV. cikk (1) bekezdésébe foglalt személyi szabadsághoz, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

A Panasztestület megállapította, hogy a rendőrök oldalán jogszabályi felhatalmazás alapján fennállt a panaszossal szembeni intézkedési kötelezettség.

A rendőrség a közlekedési szabályok betartását, a járműhasználat szabályszerűségét, valamint az okmányokra vonatkozó előírások megtartását minden esetben ellenőrizheti, erre tekintettel a Panasztestület megállapította, hogy az intézkedő rendőrök jogszabályi előírásoknak megfelelően kellő jogalap birtokában jártak el a panaszossal szemben, így az intézkedés kezdeményezése a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát nem sértette.

A Panasztestület további megállapítása szerint a panaszost kellő jogszabályi felhatalmazás hiányában állította elő a rendőrség, így sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő joga az intézkedés jogalapja szempontjából.

A megvalósult alapjogsértés a Panasztestület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

II.

A döntésem alapjául szolgáló tényállást a – Ket. 50. § (1) bekezdésébe foglaltakra figyelemmel – az alábbi bizonyítékok felhasználásával állapítottam meg:

- panaszbeadvány;
- kapitányságvezetői átirat;
- Kkt. tájékoztató;
- előállítás végrehajtásáról szóló jelentés;
- parancsnoki vélemény és kivizsgálás az előállítás végrehajtásáról;
- igazolás;
- nyilatkozat;
- rendőri jelentés;
- rendőri jelentés.

III.

A rendőri intézkedés elleni panasz kivizsgálásakor először azt vizsgáltam meg, hogy mely panaszosi sérelemre terjed ki a hatásköröm

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint „*Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak*

elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.”

A panaszosnak a megbeszélésről való távolmaradásával keletkezett erkölcsi és anyagi kárral kapcsolatos sérelmek polgári eljárásjog keretén belül bírálhatók el, amely eljárás vizsgálatára hatáskörrel nem rendelkezem.

A panaszossal szembeni közlekedésrendészeti ellenőrzés során kiszabott közigazgatási bírság jogszerűségének vizsgálatára hatáskörrel nem rendelkezem.

A fentiekre tekintettel a panaszos kártérítési igényével összefüggő panaszai, valamint a szabályszegés elkövetése miatt kiszabott közigazgatási bírság jogszerűségének vizsgálata tárgyában, hatásköröm hiányát állapítottam meg.

IV.

A tényállás minden részletre kiterjedő tisztázása érdekében a lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a Panaszos az általa előterjesztett panaszban megfogalmazott állításokat alátámasztó bizonyítási indítványt, nyilatkozatot, illetőleg egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Ezek alapján a Pp. 195. § (1) bekezdése szerint, a rendőri jelentés közokirati jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem meghozatalánál a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul. Ezen álláspontom kialakításánál figyelemmel voltam több korábbi bírósági ítéletre és döntésre¹ is.

A rendőri intézkedés elleni panasz vizsgálata során az alábbiak kerültek megállapításra.

IV/1. A szolgálati fellépés módját - név, rendfokozat, jelvéyszám közlésének elmaradását

Az Rtv. 20. § (1) bekezdése szerint „A rendőrt az intézkedés során a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja.”

(2) bekezdés alapján „A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés

¹ Pl.:1/2004. Büntető jogegységi határozat, BH2009. 230,

Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.173./2013/7. számú ítélete.

eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.”

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (továbbiakban: szolg.szab.) 5. § (1) bekezdése szerint „Az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja.”

A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedés megkezdésekor az intézkedő rendőrök nem azonosították magukat, nem közölték nevüket, rendfokozatukat és jelvényszámukat.

A számú rendőrségi jelentésben foglaltak szerint a szabálysértés észlelésekor a jármű szabályos megállítást követően, a rendőr az intézkedés megkezdésekor a jármű vezetőjével és utasával hangosan, érthetően közölte a nevét, rendfokozatát és az intézkedés jogalapját. A Rendőrkapitányság vezetője parancsnoki kivizsgálás alkalmával azt állapította meg, hogy a közlekedésrendészeti ellenőrzés megkezdése előtt az intézkedő rendőr a jármű vezetőjével és utasával közölte a nevét, rendfokozatát és az intézkedés jogalapját. Az intézkedő rendőrök ruházatán mind a nevük, mind az azonosító számuk fel volt tüntetve, panaszos azt külön nem kérte tőlük. Amennyiben a panaszos még sem jegyezte volna meg, akkor a számára átadott dokumentációkban is szerepelt a vele szemben intézkedő rendőrök neve és azonosítószáma.

A rendőri jelentés egyértelműen tartalmazza, hogy az intézkedés megkezdése előtt az intézkedő rendőrök azonosították magukat, név, rendfokozat megadásával, így az erre vonatkozó panasz alaptalan.

IV/2. Az előállítással kapcsolatban

IV/2/a. Az előállítás jogszerűségét

Rtv. 33. (2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,

a) aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja;

Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint „, a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök őt előállították a Rendőrségre, annak ellenére, hogy a gépjármű vezetője őt igazolta.

A rendőrségi iratokból egyértelműen megállapítható, hogy a panaszos előállítására azért került sor, mert semmiféle hitelt érdemlő okmánnyal nem tudta magát igazolni, amelyre tekintettel a

rendőrök indokoltnak tartották az előállítás foganatosítását, annak ellenére, hogy őt a jármű vezetője igazolta. Megjegyzendő, hogy az igazoltatás során a panaszos elmondta, hogy gépkocsit volt vásárolni, de az iratait nem vitte magával, mivel minden adatát tudja fejből, ezért az iratokra nem volt szüksége. A későbbiekben a Rendőrsön történt ellenőrzés során megállapításra kerültek az adatai, amelyek megfeleltek az általa a helyszínen bediktáltaknak.

Az igazoltatásra vonatkozó jogszabályi rendelkezés szerint a rendőr azt a személyt igazoltathatja, akinek személyazonosságát meg kell állapítani. Az igazoltatás célja tehát az, hogy egyedileg azonosított személy vonatkozásában indokolt esetben eljárást lehessen kezdeményezni, majd jogerővel bíró egyedi hatósági döntést lehessen hozni. Ehhez nem elegendő, hogy egy másik személy igazolja az intézkedéssel érintett személyt. Az ilyen szakszerűtlen eljárás miatti tévedések eredményeként, olyan személyekkel szemben hozna a hatóság vagy bíróság döntést, aki nem érintett az ügyben, míg a ténylegesen jelen volt személy kiléte a későbbiekben már nem volna megállapítható.

A rendőr, amennyiben egy másik személy igazolását elfogadja, tulajdonképpen jóhiszeműen elhiszi, hogy az általa nem ismert – és az adott helyzetben kétséget kizáróan meg nem ismerhető – személy az, akinek az igazoló személy állítja. Erre csak akkor lehet mód, amikor az intézkedési szituáció összes körülményei alapján a rendőr számára nyilvánvaló, hogy nincs, és nem is lesz szükség további eljárás kezdeményezésére, illetve lefolytatására az igazolt személlyel szemben. Nem mellőzhető azonban a személyazonosság megállapítása, ha kétséget kizáróan valamely eljárást kell kezdeményezni az intézkedés alá vont személlyel szemben.

Az intézkedés időszakában a rendőrség gépkocsi parkjában még nem üzemeltek Ipari Pc-k és nem voltak rendszerbe állítva az okos telefonok (ZTE) sem, amelyek segítségével a központi nyilvántartók adatbázisából, az intézkedés helyszínén fénykép alapján is azonosítani tudták volna az intézkedéssel érintett személyeket.

Közigazgatási bírság (egyéb bírság) csak azzal szemben szabható ki, akinek kétséget kizáró módon megállapították a személyazonosságát és a rendszeresített EDR rádióon keresztül az igazoltatott személy fényképe nem volt megjeleníthető, mindenképpen fényképes nyilvántartás és a személy összehasonlítására volt szükség, tekintettel arra, hogy ennek elmulasztása esetén, az általa elkövetett szabályszegésről készített okiratok a bediktált, - esetlegesen – más személy valós adatait tartalmazták volna.

A leírtakra tekintettel, mivel az ellenőrzés alkalmával a panaszossal szemben fennállt az intézkedési kötelezettség a szabályszegés elkövetése miatt, a személyazonosság kétséget kizáró módon történő megállapítása érdekében a rendőrök jogszerűen állították elő a panaszost, ezért a panasz alaptalan.

IV/2/b. Az előállítás okára és időtartamára vonatkozó tájékoztatás elmaradását

Az Rtv. 20. § (2) bekezdés alapján „A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.”

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés értelmében „Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

A panaszos sérelmezte, hogy az előállítás okáról és annak várható időtartamáról nem tájékoztatták („véltetően mennyi ideig tart”).

A számú rendőri jelentés, valamint a parancsnoki kivizsgálás irataiból megállapítható, hogy a panaszos a helyszínen tájékoztatva lett előállításának okáról, vagyis arról, hogy szabálysértés elkövetése miatt került sor az előállítására az előzetes felszólítás és tájékoztatás mellett. Ezt a panaszos a helyszínen tudomásul vette, egyben az általa elkövetett cselekményt is elismerte a helyszínen kitöltött tájékoztató aláírásával.

Egyebekben panaszos tudomással bírt arra vonatkozóan, hogy őt milyen cselekmény miatt állították elő a Rendőrsre, tekintettel arra, hogy ezen körülményt beadványában részletezte.

Az előállítás *-n * óra közötti időben * percet vett igénybe ebbe, beleértve amíg beértek a Rendőrsre, majd a számítógépes rendszerből lekérték az adatokat, valamint kitöltötték a tájékoztatót. Továbbá a panaszos sem az intézkedés, sem a személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel szemben nem élt panasszal.

A rendőri jelentés egyértelműen tartalmazza, hogy a panaszost az előállítás okáról és időtartamáról a helyszínen szóban tájékoztatták, az előállítás időtartamáról szóló igazolást a panaszos utólag megkapta, e tekintetben tehát jogsérelem nem érte, az előzetes becslés a rendőröktől egyébként sem követelhető meg, így az erre vonatkozó panasz alaptalan.

V.

A Panasztestület jelen ügy kapcsán kialakított állásfoglalása során a panaszos előállítását aránytalannak találta, ezért megállapította, hogy az sértette a panaszos személyi szabadsághoz, illetve a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát.

A Panasztestület megállapításával nem értek egyet, mivel a panaszossal szemben fennállt az intézkedési kötelezettség a szabályszegés elkövetése miatt, a személyazonosság kétséget kizáró módon történő megállapítása érdekében a rendőrök jogszerűen állították elő a panaszost, ezért a panasz alaptalan.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény: 330. § (2) bekezdése;
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény: 100. § (1) bekezdés e) pontja, a 109. § (1) bekezdés a) pontja;
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény: 13. § (1) bek., 93/A. § (6) bek., (7) bek., (9) bek. 20. § (1) bek. (2) bek., 92. § (1) bek., 33.§ (2) bek.(4) bek., 29.§ (1) bek.;
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet 5.§ (1) bek.;

Budapest, 2015. május 04.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**